

บทที่ ๑

บทนำ

ความสำคัญของ เรื่อง

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยสำคัญอย่างหนึ่ง นับตั้งแต่ปี ๒๕๐๓ เป็นต้นมา รายได้จากการท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแทบทุกปี ดังเช่นในปี ๒๕๐๓ รายได้จากการท่องเที่ยวมีจำนวนประมาณ ๑๙๖ ล้านบาท ระยะเวลา ๑๐ ปีต่อมา คือในปี ๒๕๑๓ รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น ๒,๑๗๕ ล้านบาท ในปี ๒๕๒๐ รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างมาก เป็น ๔,๖๐๗ ล้านบาท (ตารางที่ ๑) นอกจากนี้ตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ รัฐได้ให้ความสำคัญในการเพิ่มรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศจากการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น เพื่อช่วยลดภาวะการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ

ปัจจุบันนี้ประเทศไทยขาดดุลการค้าเป็นจำนวนถึงเกือบสามหมื่นล้านบาท ด้วยสาเหตุสั้น ๆ เพียงประการเดียว คือ ปริมาณและมูลค่าสินค้าเข้าที่จำเป็นต้องสั่งเข้ามา สูงกว่าปริมาณและมูลค่าสินค้าออกที่ส่งออกไปขาย ถึงแม้ว่าในระยะ ๒ - ๓ ปีมา ปริมาณและมูลค่าการส่งออกของไทยทั้งจากภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมจะขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น แต่ก็ไม่มีผลทำให้สถานการณ์ขาดดุลการค้าดีขึ้นแต่อย่างใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะ ๕ - ๖ ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่กลุ่มโอเปคได้ประกาศขึ้นราคาน้ำมันดิบครั้งแล้วครั้งเล่า มูลค่าน้ำมันนำเข้าได้เพิ่มสูงขึ้น ราคาน้ำมันดิบได้เพิ่มขึ้นไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับโครงสร้างทางการผลิตของประเทศยังต้องอาศัยการนำเข้าทั้งวัตถุดิบ อุปกรณ์การผลิตประเภทเครื่องจักรและเครื่องมือทุนแรงนานาชาติ เพื่องานพัฒนาอุตสาหกรรมอีกเป็นจำนวนมาก สินค้าสำคัญบางประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งปูนซีเมนต์ ซึ่งประเทศไทยเคยเป็นผู้ส่งออก หรือนำเข้าในจำนวนไม่มากนัก ก็ได้เปลี่ยนสภาพกลายเป็นประเทศผู้นำเข้าเพิ่มขึ้น

ตารางที่ ๑

แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวปี

๒๕๐๓-๒๕๒๑

ปี	ล้านบาท	เปอร์เซ็นต์ที่เพิ่ม
๒๕๐๓	๑๙๖	-
๒๕๐๔	๒๕๐	๒๗.๕๕
๒๕๐๕	๓๑๐	๒๔.๐๐
๒๕๐๖	๓๕๕	๒๗.๐๙
๒๕๐๗	๔๓๐	๙.๑๓
๒๕๐๘	๕๐๖	๑๗.๖๗
๒๕๐๙	๗๕๕	๔๙.๐๑
๒๕๑๐	๙๕๒	๒๖.๒๕
๒๕๑๑	๑,๒๒๐	๒๘.๑๕
๒๕๑๒	๑,๗๗๐	๔๕.๐๘
๒๕๑๓	๒,๑๗๕	๒๒.๘๘
๒๕๑๔	๒,๒๑๔	๑.๗๙
๒๕๑๕	๒,๗๑๘	๒๒.๗๖
๒๕๑๖	๓,๕๕๗	๒๗.๑๘
๒๕๑๗	๓,๘๕๒	๑๑.๕๓
๒๕๑๘	๔,๕๓๘	๑๗.๘๑
๒๕๑๙	๓,๙๙๐	-๑๒.๐๘
๒๕๒๐	๔,๖๐๗	๑๕.๕๖
๒๕๒๑	มากกว่า ๔,๐๐๐	.

ที่มา : หน่วยรวบรวมและวิเคราะห์ข่าวสารและหน่วยสถิติ องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เพราะกำลังการผลิตในประเทศไม่เพียงพอ นอกจากนั้นการเพิ่มค่าเงินตราของประเทศ คู่ค้าที่สำคัญ เช่น ญี่ปุ่น เยอรมันตะวันตก และสหราชอาณาจักร ล้วนยังผลให้ราคาสินค้านำเข้าเพิ่มสูงขึ้นทั้งนั้น เมื่อดุลการค้าขาดดุลเพิ่มมากขึ้น และเงินทุนภาคเอกชนมียอดส่งออกมากกว่ายอดนำเข้าในบางส่วน ก็เป็นผลพลอยทำให้ดุลการชำระเงินของประเทศต้องขาดดุลตามไปด้วย

ปัญหาการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงิน เป็นปัญหาเศรษฐกิจที่ร้ายแรงของประเทศ การขาดดุลการค้านั้น เป็นปัญหาเรื้อรังมานานนับสิบปี และก็ยังไม่สามารถแก้ไขได้ มีแต่จะเพิ่มขึ้นทุกปี แต่การขาดดุลการชำระเงินนั้น เป็นปัญหาใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อปี ๒๕๑๘ นี้เอง โดยเฉพาะในปี ๒๕๒๑ นี้ประเทศไทยต้องขาดดุลการชำระเงินสูงสุด เป็นประวัติการณ์ เฉพาะเดือนมกราคมถึงเดือนกันยายน ขาดดุลถึง ๔,๐๔๔.๖ ล้านบาท (ตารางที่ ๒) มีผู้ประมาณการณ์ไว้ว่า ถ้ายังไม่มีการตัดสินใจใช้มาตรการแก้ไขอย่างเด็ดขาด ปัญหานี้จะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในช่วงปี ๒๕๒๒ - ๒๕๒๔ เพราะในช่วงระยะเวลาดังกล่าวยังเป็นช่วงที่ประเทศไทยต้องนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภควัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ สินค้าประเภททุน น้ำมัน และผลิตภัณฑ์น้ำมัน รวมทั้งอาวุธยุทโธปกรณ์ และเครื่องบินอีก เป็นจำนวนมาก

เหตุการณ์ในปัจจุบันดังกล่าว จำเป็นต้องรีบหาทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งในที่นี้จะไม่กล่าวถึงมาตรการแก้ไขสำคัญที่มีผู้กล่าวถึงมานานแต่ยังไม่เคยปฏิบัติได้จริงจัง นั่นคือ มาตรการประหยัดการใช้พลังงาน อันได้แก่น้ำมันและไฟฟ้า มาตรการในการผลิตไฟฟ้า มาตรการในการผลิตสินค้าทั้งภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพื่อทดแทนการนำเข้าและส่งเสริมการส่งออกให้มากขึ้น หากแต่จะกล่าวถึงมาตรการเล็ก ๆ ซึ่งเชื่อว่าถ้าคิดและทำกันให้ดีแล้วจะมีทางช่วยได้ไม่น้อยทีเดียว สิ่งนั้นคือการส่งเสริมให้ประเทศไทยรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น อันจะเป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ประเทศไทย ซึ่งเมื่อก่อนนี้รายได้ของประเทศมาจากการส่งออกของสินค้าเกษตรกรรมเพียงไม่กี่ชนิด อันได้แก่ ข้าว ยางพารา ข้าวโพด และมันสำปะหลัง เป็นต้น หลังจากปี ๒๕๑๔ เป็นต้นมา รายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเริ่มมีความสำคัญมากขึ้น ดังเช่นในปี ๒๕๑๔ รายได้จากการ

ตารางที่ ๒
 ธุรการชำระเงิน
 ปี ๒๕๑๒ - ๒๕๒๑

(ล้านบาท)

รายการ	๒๕๑๒	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	๒๕๒๐	๒๕๒๑*
๑. ธุรการค่า	๑๑,๓๑๐.๗	๑๒,๒๔๔.๘	๙,๙๔๐.๙	๘,๘๘๔.๖	๑๐,๘๐๒.๔	๑๔,๓๐๒.๒	๒๐,๑๖๑.๒	๑๑,๐๘๔.๙	๒๔,๔๙๓.๘	๒๒,๕๓๒.๖
๒. ธุรการบริการ	๕,๙๕๕.๔	๖,๐๓๖.๒	๕,๕๐๔.๑	๖,๕๘๓.๐	๖,๘๓๖.๔	๗,๖๐๐.๗	๖,๑๖๐.๘	๑,๖๕๒.๕	๒,๔๐๔.๒	๒,๒๗๒.๗
๓. เงินบริจาคนและเงินโอน	๑,๑๘๗.๒	๑,๐๑๑.๗	๙๐๔.๑	๑,๒๓๘.๘	๒,๙๖๘.๘	๕,๙๑๖.๙	๑,๖๓๒.๑	๕๖๔.๕	๘๐๑.๙	๙๘๔.๓
๔. เงินทุนเคลื่อนย้าย	๒,๘๙๗.๖	๒,๕๗๘.๘	๑,๗๓๓.๕	๓,๖๕๓.๒	๒,๙๓๗.๑	๖,๐๕๔.๗	๗,๗๕๔.๗	๙,๒๖๓.๖	๑๓,๙๖๖.๙	๑๔,๓๖๕.๙
๕. การจัดสรรสิทธิพิเศษถอนเงิน	-	-	๒๙๘.๒	๓๒๐.๗	-	-	-	-	-	-
๖. ผิดพลาดคลาดเคลื่อนสุทธิ	๓๔๗.๗	๖๖.๑	๑,๒๖๖.๒	๑,๐๙๐.๓	-๑,๐๗๖.๒	๗๕๑.๙	๑,๗๕๕.๖	-๓๖๘.๕	๘๘๖.๙	-๔,๑๒๙.๙
๗. ธุรการชำระเงิน	-๔๑๓.๘	-๒,๖๕๒.๐	-๓๓๔.๒	๓,๙๙๑.๔	๘๖๔.๒	๕,๐๑๒.๐	-๒,๘๕๕.๐	-๘๒.๘	-๗,๕๓๗.๙	-๙,๐๙๙.๖

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

*มกราคม - กันยายน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท่องเที่ยวอยู่ในอันดับ ๓ รองจาก ชาว และชาวโหด ในปี ๒๕๑๕ รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมาอยู่เป็นอันดับที่ ๒ รองจากข้าว มูลค่าของรายได้จากการท่องเที่ยวมีปริมาณเพิ่มขึ้นแทบทุกปี สัมพันธ์กับจำนวนการเพิ่มขึ้นของปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทยที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแทบทุกปีเช่นกัน (ตารางที่ ๓ และภาพประกอบที่ ๑)

ในตารางที่ ๔ แสดงถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการเปรียบเทียบรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับสินค้าออกอื่น ๆ ในตารางที่ ๓ และ ๔ จะเห็นได้ว่าในปี ๒๕๒๑ ที่ผ่านมา ในขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างมาก อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถทำรายได้ให้ประเทศไทยถึง ๗,๙๒๘ ล้านบาท และมีผู้ประมาณการณว่าภายในระยะเวลาอันใกล้ การท่องเที่ยวจะสามารถทำรายได้สูงถึง ๑๐,๐๐๐ ล้านบาทเป็นอย่างน้อย ทั้งนี้เพราะตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ ได้กำหนดเป้าหมายไว้ว่า จะให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศมีปริมาณเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๑๑ ต่อปี ในตารางที่ ๓ จะเห็นได้ว่าในปี ๒๕๒๑ มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางเข้ามาทั้งสิ้น จำนวน ๑,๔๕๓,๘๓๘ คน เพิ่มจากปี ๒๕๒๐ ซึ่งนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามา จำนวน ๑,๒๒๐,๖๗๒ คน ถึงร้อยละ ๑๘.๑๐ สันเป็นอัตราที่เพิ่มสูงกว่าประมาณการณที่เกือบเท่าตัว ดังนั้นเมื่อถึงปี ๒๕๒๔ หากมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน ๒,๑๘๗,๐๐๐ คน ตามประมาณการณ การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๔ ตามแนวโน้มการเพิ่มในระดับกลาง (ตารางที่ ๕) และจากตารางที่ ๖ ซึ่งแสดงถึงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคนตลอดจนระยะเวลาพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ในปี ๒๕๐๓ - ๒๕๒๑ คาดว่าจากข้อมูลในอดีตจากตาราง ในอนาคตถ้านักท่องเที่ยวแต่ละคนโดยเฉลี่ยพักอยู่ในประเทศไทย ประมาณ ๔.๕๔ วัน ใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ ๕๕๐ บาทต่อวัน ก็จะทำให้ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงถึงประมาณหนึ่งหมื่นล้านบาทอย่างแน่นอน

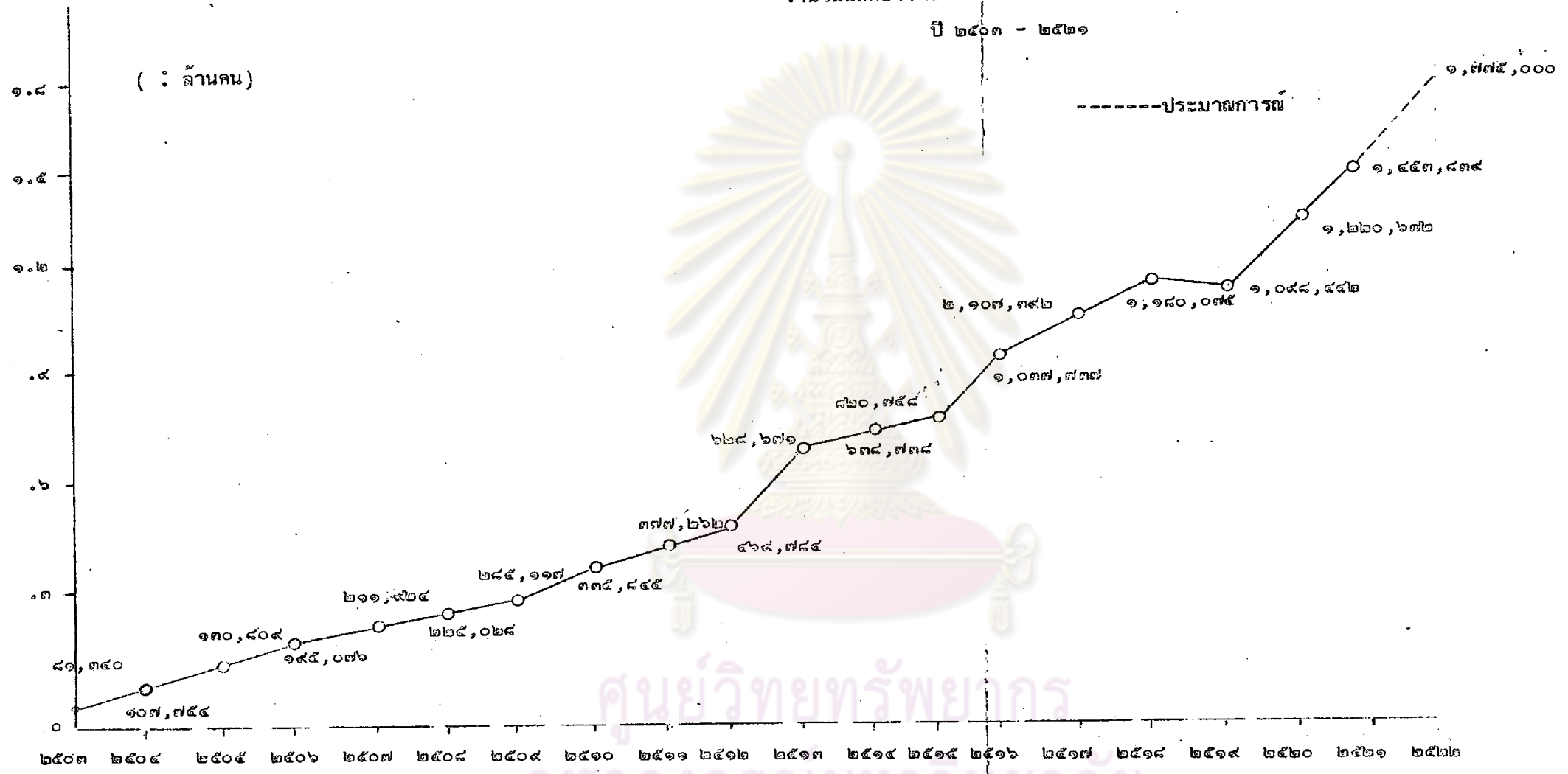
จากความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตามที่กล่าวมาแล้ว เป็นผลให้ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียรวมทั้งภูมิภาคส่วนอื่น ๆ ของโลกต่าง เริ่มตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในอันที่จะช่วยแก้ไข

ตารางที่ ๓
 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย
 ปี ๒๕๐๓ - ๒๕๒๑

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว	เปอร์เซ็นต์ที่เพิ่ม
๒๕๐๓	๘๑,๓๔๐	-
๒๕๐๔	๑๐๗,๗๔๔	๓๒.๔๗
๒๕๐๕	๑๓๐,๘๐๙	๒๑.๓๙
๒๕๐๖	๑๙๔,๐๗๖	๔๙.๑๓
๒๕๐๗	๒๑๑,๙๒๔	๘.๖๓
๒๕๐๘	๒๒๕,๐๒๕	๖.๑๘
๒๕๐๙	๒๘๕,๑๑๗	๒๖.๗๐
๒๕๑๐	๓๓๕,๘๔๕	๑๗.๗๙
๒๕๑๑	๓๗๗,๒๖๒	๑๒.๓๓
๒๕๑๒	๔๖๙,๗๘๔	๒๔.๔๒
๒๕๑๓	๖๒๙,๖๗๑	๓๓.๘๒
๒๕๑๔	๖๓๘,๗๓๘	๑.๖๐
๒๕๑๕	๘๒๐,๗๕๘	๒๘.๕๐
๒๕๑๖	๑,๐๓๗,๗๓๗	๒๖.๔๓
๒๕๑๗	๑,๑๐๗,๓๙๒	๖.๗๔
๒๕๑๘	๑,๑๘๐,๐๗๔	๖.๕๖
๒๕๑๙	๑,๐๙๘,๔๔๒	-๖.๙๑
๒๕๒๐	๑,๒๒๐,๖๗๒	๑๑.๑๒
๒๕๒๑	๑,๔๕๓,๘๓๙	๑๙.๑๐

ที่มา : กองตรวจคนเข้าเมืองและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบที่ ๑
จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย
ปี ๒๕๐๓ - ๒๕๒๑

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔

ตารางเปรียบเทียบรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและสินค้าออกอื่น ๆ

(ปี ๒๕๑๔ - ๒๕๒๐)

ลำดับที่	๒๕๑๔		๒๕๑๕		๒๕๑๖		๒๕๑๗	
	ประเภท สินค้าออก	มูลค่า (ล้านบาท)	ประเภท สินค้าออก	มูลค่า (ล้านบาท)	ประเภท สินค้าออก	มูลค่า (ล้านบาท)	ประเภท สินค้าออก	มูลค่า (ล้านบาท)
๑	ข้าว	๒,๙๐๙	ข้าว	๔,๔๓๗	ยาง	๔,๕๗๓	ข้าว	๔,๗๗๘
๒	ข้าวโพด	๒,๒๘๖	การท่องเที่ยว	๒,๗๑๘	ข้าว	๓,๕๙๔	ข้าวโพด	๖,๐๗๘
๓	การท่องเที่ยว	๒,๒๑๔	ข้าวโพด	๒,๐๘๕	การท่องเที่ยว	๓,๔๕๗	ยาง	๕,๐๓๕
๔	ยาง	๑,๙๐๕	ยาง	๑,๘๖๒	ข้าวโพด	๒,๘๖๙	การท่องเที่ยว	๓,๘๕๒
๕	ดีบุก	๑,๕๖๙	ดีบุก	๑,๖๖๔	มันสำปะหลัง	๒,๕๓๗	มันสำปะหลัง	๓,๘๓๖
๖	มันสำปะหลัง	๑,๒๕๐	มันสำปะหลัง	๑,๕๕๗	ดีบุก	๒,๐๓๔	น้ำตาล	๓,๗๕๗
๗	ปอ	๙๓๕	ปอ	๑,๐๘๗	น้ำตาล	๑,๒๖๕	ดีบุก	๓,๐๙๗
๘	ถั่วเหลือง	๒๕๕	น้ำตาล	๓๘๒	ปอ	๑,๐๕๔	ปอ	๘๕๕
๙	กุ้งสด	๒๔๗	กุ้งสด	๓๔๐	กุ้งสด	๘๐๓	กุ้งสด	๖๐๒
๑๐	ยาสูบ	๑๙๗	ยาสูบ	๒๓๖	ยาสูบ	๒๘๔	ยาสูบ	๔๕๕

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

ลำดับที่	๒๕๑๘		๒๕๑๙		๒๕๒๐	
	ประเภท สินค้าออก	มูลค่า (ล้านบาท)	ประเภท สินค้าออก	มูลค่า (ล้านบาท)	ประเภท สินค้าออก	มูลค่า (ล้านบาท)
๑	ข้าว	๕,๘๘๘	ข้าว	๔,๖๐๘	ข้าว	๑๓,๔๒๘
๒	ข้าวโพด	๕,๗๐๑	มันสำปะหลัง	๗,๕๑๒	มันสำปะหลัง	๗,๗๐๖
๓	น้ำตาล	๕,๖๘๕	น้ำตาล	๖,๘๕๒	น้ำตาล	๗,๔๔๕
๔	มันสำปะหลัง	๔,๕๙๑	ข้าวโพด	๖,๖๗๖	ยาง	๖,๑๒๒
๕	การท่องเที่ยว	๔,๕๓๘	ยาง	๕,๒๘๐	การท่องเที่ยว	๔,๖๐๗
๖	ยาง	๓,๔๔๘	การท่องเที่ยว	๓,๕๙๐	ตีนก	๔,๕๔๑
๗	ตีนก	๒,๑๖๕	ตีนก	๒,๑๖๕	สิ่งทอ	๔,๕๓๑
๘	กุ้งสด	๔๘๕	กุ้งสด	๑,๓๕๐	ข้าวโพด	๓,๓๘๗
๙	ปอ	๖๔๕	ถั่วเหลือง	๘๔๕	กุ้งสด	๑,๑๗๐
๑๐	ยาสูบ	๕๖๐	อัญมณี	๘๘๐	อุปกรณ์สารกึ่งตัวนำ	๑,๑๔๔

ที่มา : หน่วยสถิติองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕
การขยายกรณัจำนวนนักท่องเที่ยวในระยะของแผนฯ ฉบับที่ ๕

ปี	แนวโน้มสูง	อัตราการเพิ่ม %	แนวโน้มกลาง	อัตราการเพิ่ม %	แนวโน้มต่ำ	อัตราการเพิ่ม %
๒๕๑๘	-	-	๑,๑๘๐	-	-	-
๒๕๑๙	๑,๓๖๙	๑๖	๑,๒๙๘	๑๑	๑,๒๕๑	๖
๒๕๒๐	๑,๕๘๘	๑๖	๑,๔๔๑	๑๑	๑,๓๒๖	๖
๒๕๒๑	๑,๘๔๒	๑๖	๑,๕๙๙	๑๑	๑,๔๑๖	๖
๒๕๒๒	๒,๑๓๗	๑๖	๑,๗๗๕	๑๑	๑,๕๙๐	๖
๒๕๒๓	๒,๔๗๙	๑๖	๑,๙๗๐	๑๑	๑,๕๗๙	๖
๒๕๒๔	๒,๘๗๕	๑๖	๒,๑๘๗	๑๑	๑,๖๗๕	๖

ที่มา : องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๖

แสดงถึงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันและระยะเวลาพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว
ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย สำหรับปี ๒๕๐๗, ๒๕๑๓ และ ๒๕๑๗

๒๕๐๗ - ๒๕๑๒	US \$ 30.0	(สำรวจปี ๒๕๐๗)
๒๕๑๓ - ๒๕๑๖	US \$ 36.7	(สำรวจปี ๒๕๑๓)
๒๕๑๗ - ๒๕๑๙	US \$ 37.8	(สำรวจปี ๒๕๑๗)
๒๕๒๐	US \$ 40.9	ประมาณการณ

ระยะเวลาพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว

ปี	จำนวนวัน
๒๕๐๓	๓.๐
๒๕๐๔	๓.๐
๒๕๐๕	๓.๐
๒๕๐๖	๕.๗
๒๕๐๗	๕.๕
๒๕๐๘	๕.๘
๒๕๐๙	๕.๐
๒๕๑๐	๕.๖
๒๕๑๑	๕.๒
๒๕๑๒	๕.๘
๒๕๑๓	๕.๘
๒๕๑๔	๕.๕
๒๕๑๕	๕.๕
๒๕๑๖	๕.๕
๒๕๑๗	๕.๘
๒๕๑๘	๕.๑
๒๕๑๙	๕.๑
๒๕๒๐	๕.๕
๒๕๒๑	๕.๕

ที่มา : กองตรวจคนเข้าเมือง และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะการช่วยแก้ปัญหาในการขาดดุลการค้า และดุล การชำระเงิน ตลอดจนจะเป็นอุตสาหกรรมที่ช่วยสร้างอาชีพและสร้างงานให้แก่ประชากร ของประเทศได้เป็นจำนวนมาก จึงได้เริ่มให้การสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยวมากขึ้น ดังเช่นในประเทศไทยได้มีการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวทั่วประเทศ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานดีขึ้น นอกจากนี้ยังได้มีการใช้เทคนิคและ วิชาการต่าง ๆ ดำเนินการเผยแพร่โฆษณาส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวในส่วนต่าง ๆ ของ โลกรู้จักประเทศไทยมากขึ้น เป็นผลให้ประเทศไทยเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวและบริษัท นำเที่ยวโดยทั่วไปมากขึ้น ในตารางที่ ๗ แสดงถึงการเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศที่เดินทางไปยังประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ในช่วงปี ๒๕๑๕ - ๒๕๒๐ ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากเป็นอันดับที่ ๕ ในปี ๒๕๒๑ จำนวน นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าสู่ประเทศไทยมากเป็นอันดับที่ ๔ รองจากมาเก๊า (macao)ฮ่องกง สิงคโปร์

เป็นที่ทราบกันแล้วว่าประเทศไทยนั้นอยู่ในสภาพที่ประสบกับภาวะการขาดดุล การค้าติดต่อกันมาเป็นเวลายาวนาน แม้ในปัจจุบันนี้สถานการณ์ดังกล่าวก็ยังไม่สามารถที่ จะแก้ไขได้ นัก นำที่จะลองนำเอามาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวมาช่วยแก้ปัญหา เพราะในสายตาและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยวทั้งหลายเห็นว่า ประเทศไทยมีความได้เปรียบทางการท่องเที่ยวมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชีย- อาคเนย์ด้วยกันเป็นอันมาก ดอกเตอร์ ที.โอ.คอร์ บูลลอคัส ผู้เชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยวขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งได้เคยมาปฏิบัติงานในประเทศไทยร่วมกับสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เขียนรายงานไว้ว่า ประเทศไทยจะมี อนาคตทางการท่องเที่ยวก้าวไปไกลอีกมาก ถ้ารัฐบาลเอาใจใส่สนับสนุนอย่างจริงจัง ทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวก็จะเพิ่มขึ้นอย่างมาก รายได้จาก การท่องเที่ยวนี้เป็นรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศที่จะสามารถนำมาแก้ไขภาวะ เศรษฐกิจ ของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี และดังได้กล่าวแล้วว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้น

ตารางที่ ๗

เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังประเทศ

มาเก๊า, ฮองกง, สิงคโปร์, มาเลเซีย, ไต้หวัน, เกาหลี, ญี่ปุ่น, ฟิลิปปินส์, อินโดนีเซีย และประเทศไทย

ประเทศ	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	๒๕๒๐	๒๕๒๑	
									จำนวนนักท่องเที่ยว	ตำแหน่งที่
มาเก๊า	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	๒,๒๕๒,๕๙๑	๒,๕๑๗,๖๔๙	๒,๗๗๘,๑๓๙	๒,๙๕๕,๙๙๗	๑
ฮองกง	๙๒๗,๕๒๖	๙๐๗,๒๙๕	๑,๐๙๒,๒๕๓	๑,๒๙๑,๙๕๐	๑,๒๙๕,๕๖๒	๑,๓๐๐,๙๓๖	๑,๕๕๙,๙๗๗	๑,๗๕๕,๖๖๙	๒,๐๕๔,๗๓๙	๒
สิงคโปร์	๕๒๑,๖๕๔	๖๓๒,๑๕๙	๗๙๓,๐๑๕	๑,๑๓๕,๕๙๓	๑,๒๓๓,๙๕๔	๑,๓๒๔,๓๑๒	๑,๕๙๒,๒๑๘	๑,๖๘๑,๙๙๕	๒,๐๔๗,๒๒๔	๓
ไทย	๖๒๘,๖๗๑	๖๓๘,๗๓๘	๘๒๐,๗๕๘	๑,๐๓๗,๗๓๗	๑,๑๐๗,๓๙๒	๑,๑๙๐,๐๗๕	๑,๐๙๘,๕๕๒	๑,๒๒๐,๖๗๒	๑,๕๕๓,๙๓๙	๔
มาเลเซีย	๗๖,๓๗๔	๑๖๕,๒๓๒	๗๒๕,๘๙๓	๙๖๙,๕๕๙	๑,๐๙๐,๗๒๐	๑,๑๙๓,๐๑๔	๑,๒๒๘,๘๑๕	๑,๒๘๘,๙๙๕	๑,๓๙๙,๐๕๘	๕
ไต้หวัน	n.a	n.a	n.a	๘๒๘,๓๙๓	๘๑๙,๘๒๑	๘๕๓,๑๕๐	๑,๐๐๘,๑๒๖	๑,๑๑๐,๑๘๒	๑,๒๗๐,๕๗๗	๖
เกาหลี	n.a	n.a	n.a	๖๗๙,๒๒๑	๕๑๗,๖๐๐	๖๓๒,๙๕๖	๘๓๕,๒๓๙	๙๕๙,๖๖๖	๑,๐๗๙,๓๙๖	๗
ญี่ปุ่น	๘๕๕,๕๑๙	๖๖๐,๗๐๕	๗๒๓,๕๓๗	๗๙๒,๐๐๐	๗๙๘,๖๙๐	๘๑๑,๖๗๒	๙๑๕,๗๗๒	๑,๐๒๗,๑๕๐	๑,๐๓๘,๘๗๕	๘
ฟิลิปปินส์	๑๕๕,๐๕๑	๑๕๓,๙๕๖	๑๖๖,๕๓๑	๒๕๒,๐๒๘	๔๑๐,๑๙๙	๕๐๒,๒๑๑	๖๑๕,๑๕๙	๗๓๐,๑๒๓	๘๕๙,๓๙๖	๙
อินโดนีเซีย	n.a	n.a	n.a	๒๖๙,๗๗๕	๓๑๓,๕๕๓	๓๖๖,๓๕๕	๔๐๑,๒๓๗	๕๕๖,๗๐๐	๕๖๘,๖๑๕	๑๐

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จะต้องมีการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในบรรดาสสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งหลาย สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการท่องเที่ยว คือ สถานที่พัก เพราะสถานที่พักหรือโรงแรมนี้เป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เจริญรุดหน้าและบรรลุเป้าหมายได้

แหล่งท่องเที่ยวแห่งใดก็ตาม ถึงแม้จะนำเที่ยวเข้าชมเพียงไหน แต่ถ้าหากโรงแรมที่พักที่ดีได้ระดับมาตรฐาน นักท่องเที่ยวก็ไม่สามารถเดินทางไปชมได้ ในทำนองเดียวกัน การที่จะลงทุนสร้างโรงแรมที่พักในแหล่งท่องเที่ยวแห่งใดนั้น แหล่งท่องเที่ยวนั้นก็ควรจะได้รับ การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง เช่น ทางคมนาคมสตก มีเครื่อง- สาธารณูปโภคพอสมควร ปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายที่ถูกความนักท่องเที่ยวนั้น เป็นต้น เมื่อพิจารณาถึงแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายทะเลของประเทศไทย จะเห็นได้ว่าประเทศไทยนั้นมีสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเลที่มีภูมิประเทศงดงาม เหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ เพราะบรรยากาศมีความสงบ เงียบสวยงามพอที่จะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งภายใน และภายนอกประเทศได้ไม่แพ้กับชายทะเลของต่างประเทศ ดังนั้น การที่ประเทศไทยมีชายทะเลที่สวยงามอันเป็นการดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวนี้อย่างดี ถ้ารัฐบาลให้ความสนใจในการที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ อย่างจริงจัง ก็น่าจะเป็นช่องทางที่สำคัญในการก่อให้เกิดการลงทุนสร้างโรงแรมชายทะเลขึ้นตามสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเลนั้น ๆ

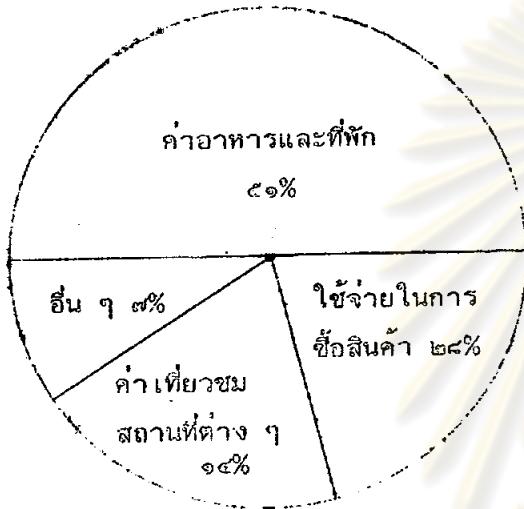
กิจการโรงแรมหรือที่พักนั้น เป็นกิจการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เพราะสามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทย และเป็นจำนวนมาก จากการสำรวจของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในปี ๒๕๐๗ ปี ๒๕๑๓ และปี ๒๕๑๗ ในภาพประกอบที่ ๒ จะเห็นได้ว่าจากค่าใช้จ่ายทั้งหมดของนักท่องเที่ยวเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและที่พักถึง ๕๑%, ๔๙% และ ๕๐% ตามลำดับ และจากการสำรวจจรรวมระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในปี ๒๕๒๑ ในภาพประกอบที่ ๓ จะเห็นได้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยว เป็นส่วนที่มาจากค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักและอาหารประมาณ ๔๓.๓๙%

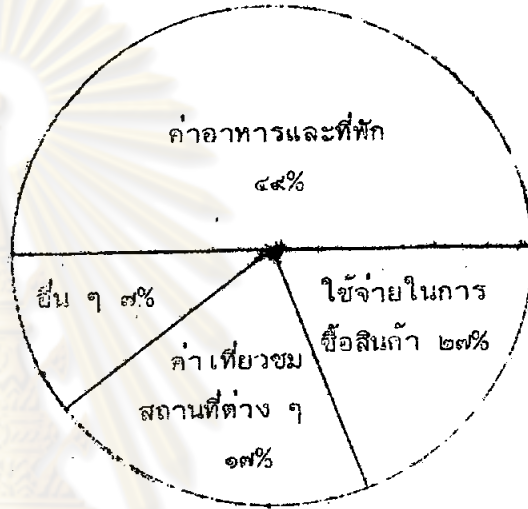
ภาพประกอบที่ ๒

การสำรวจค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ปี ๒๕๐๗, ๒๕๑๓ และ ๒๕๑๗

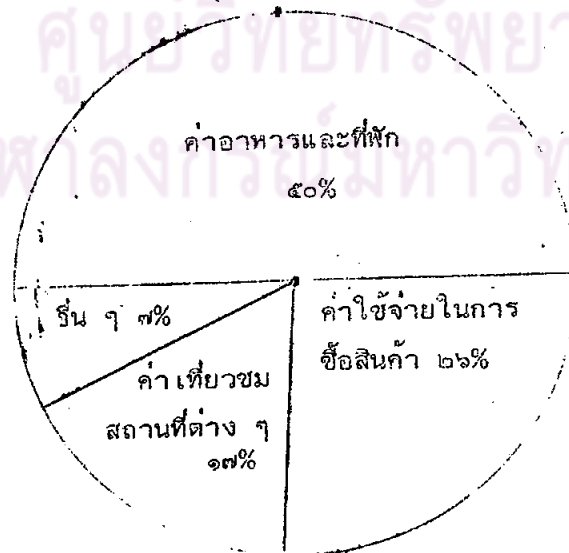
สำรวจปี ๒๕๐๗

สำรวจปี ๒๕๑๓

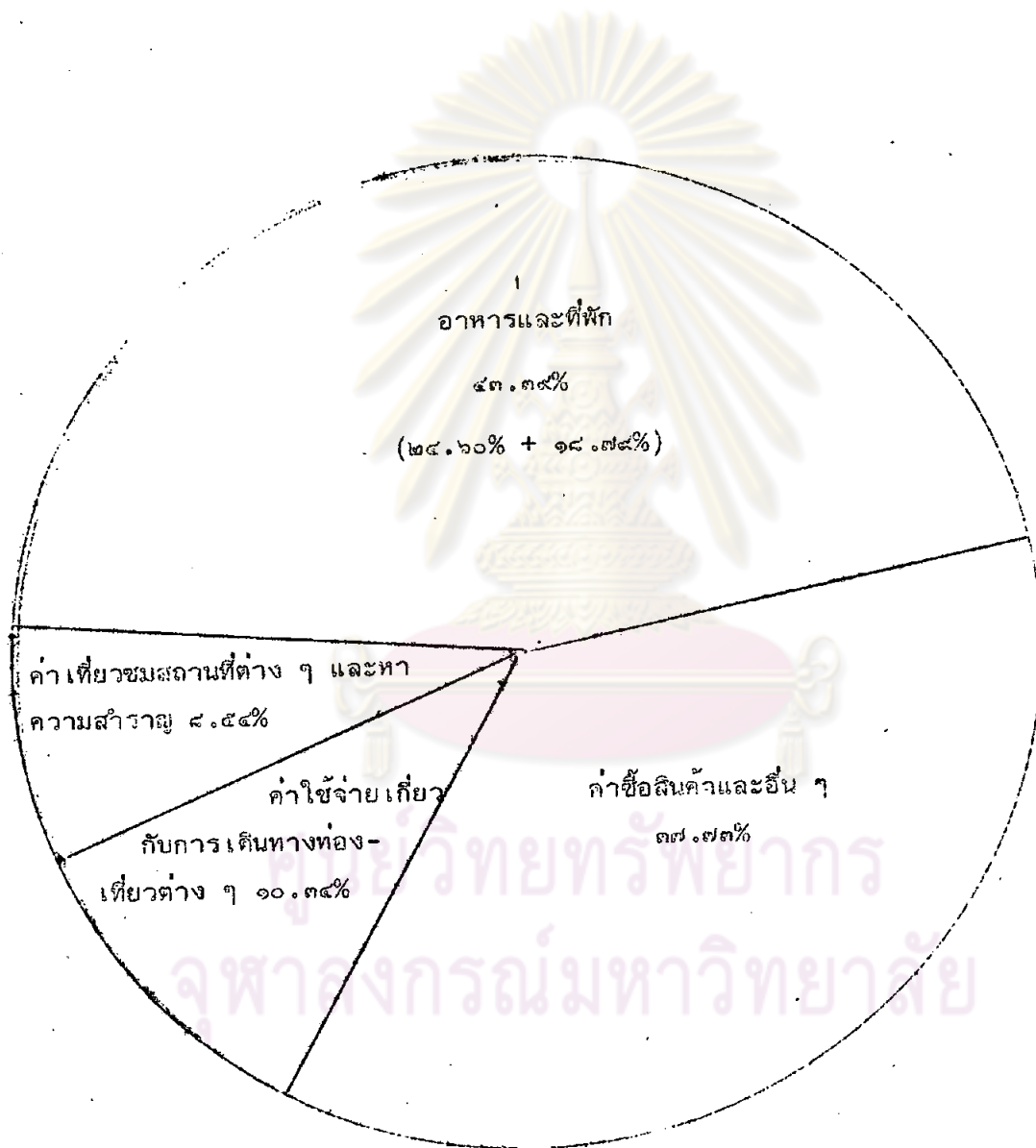
สำรวจปี ๒๕๑๗

006621

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบที่ ๓
การแจกแจงของรายได้จากการท่องเที่ยว ปี ๒๕๒๑

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

จากค่าใช้จ่ายทั้งหมด ๑๐๐% ซึ่งนับว่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับที่พักและอาหาร มีเป็นจำนวนมากทีเดียว นอกจากกิจการโรงแรมจะเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศในแง่เศรษฐกิจแล้วยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ลงทุนและต่อประชาชนทั่ว ๆ ไป เป็นกิจการบริการที่ให้อาชีพแก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง เนื่องจากการดำเนินงานของกิจการโรงแรมต้องใช้บุคลากรในระดับความรู้ ความชำนาญต่าง ๆ กัน เป็นจำนวนมาก เป็นธุรกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างมาก ธุรกิจหนึ่ง ดังนั้นรัฐบาลจึงได้กำหนดให้กิจการโรงแรม เป็นกิจการที่อาจให้การส่งเสริมการลงทุน ดังปรากฏในรายงานการส่งเสริมการลงทุนประจำปี ๒๕๒๐ หน้า ๑๒๔ ว่ากิจการโรงแรมได้ถูกกำหนดให้เป็นกิจการที่อยู่ในข่ายอาจได้รับการส่งเสริมครั้งแรกตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน เพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยจัดอยู่ในกิจการอุตสาหกรรม จำพวก ค. ลำดับที่ ๒๒ ซึ่งสามารถจะทราบรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากรายงานดังกล่าว

การลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเลนั้น ถ้าเป็นกิจการขนาดเล็ก ค่าใช้จ่ายก็จะมีไม่มากนัก แต่ถ้าเป็นกิจการขนาดใหญ่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ยิ่งกิจการขนาดใหญ่เพียงใด ค่าใช้จ่ายยิ่งมากขึ้นเป็นเงาตามตัว แต่ในด้านของรายได้ มักจะไม่ค่อยแน่นอน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่สำคัญคือ อัตราการเข้าพักหรือจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปพัก ถ้าโรงแรมตั้งอยู่ในทำเลที่มีภูมิประเทศงดงาม การคมนาคมสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานสากล ก็เป็นการจูงใจให้นักท่องเที่ยวสนใจที่จะเดินทางไปพัก ถ้านักท่องเที่ยวเดินทางไปพักมาก หรือมีอัตราการเข้าพักสูง รายได้ที่โรงแรมได้รับก็สูง แต่สำหรับโรงแรมที่ตั้งในบริเวณที่การคมนาคมไม่สะดวก ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แม้บริเวณนั้นจะมีภูมิประเทศสวยงามเพียงใด ก็ไม่สามารถจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปพักมากนัก เมื่ออัตราการเข้าพักต่ำรายได้ของโรงแรมจะตกต่ำด้วย อาจเป็นผลให้ประสิทธิภาพการขาดทุน นอกจากนี้ปัจจัยที่เป็นสิ่งกำหนดรายได้ของโรงแรมยังมีอีกมาก อาทิเช่น อัตราค่าเช่าห้องพัก ระยะเวลาพักของนักท่องเที่ยว เป็นต้น

ดังนั้นผู้ที่ลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเลจึงมักจะมีปัญหาอยู่ว่า เมื่อลงทุนไปแล้ว เมื่อไรจะคุ้มกับทุนที่ลงไป ประมาณกี่ปีจึงจะได้คืนทุน รายได้ รายจ่าย เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วมีผลเป็นอย่างไร มีผลตอบแทนจากการลงทุนเท่าไร ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาผลตอบแทนจากการลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเลในประเทศไทย ยังไม่มีผู้ใดได้ทำการวิจัยไว้เลย ดังนั้นเพื่อให้ผู้ที่สนใจในอาชีพการลงทุนสร้างโรงแรมชายทะเล และต้องการลงทุนในกิจการประเภทนี้มีข้อมูลบางอย่างที่จะช่วยในการประกอบการตัดสินใจในการลงทุนให้ดีขึ้น จึงได้นำเอาปัญหาเรื่องนี้มาพิจารณา และทำการวิจัยสรุปผล เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินงานลงทุนเท่าที่ผ่านมา อันเป็นผลในการพิจารณาถึงแนวโน้มการลงทุนในอนาคต และจะได้ทราบถึงการลงทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเลอย่างใกล้เคียงกับความเป็นจริง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะในส่วนของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายทะเลของประเทศไทยนั้น อาจจะถูกทอดทิ้งไปได้ไม่เท่าที่ควร ถ้าไม่เร่งพัฒนาส่งเสริมการลงทุนในการสร้างโรงแรมที่พักชายทะเลที่มีบริการได้มาตรฐาน และมีจำนวนเพียงพอ โดยทั่วไปแล้วนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อการพักผ่อนนั้นนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวตามต่างจังหวัด และจังหวัดที่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวอย่างมากก็คือ จังหวัดชายทะเลที่ถือกันว่ามีบรรยากาศและความสงบ เหมาะแก่การพักผ่อนหาความสำราญ แม้แต่สถานที่ท่องเที่ยวชายทะเลในต่างประเทศ สิ่งสำคัญในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางท่องเที่ยวไปที่ใดนั้น นอกจากความสวยงามของสถานที่ที่นักท่องเที่ยวจะไปพักหรือโรงแรม ในสายตาของนักท่องเที่ยวแล้ว โรงแรม เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งที่จะทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาเยือนแห่งหนึ่งแห่งใด เพราะการเดินทางออกไปยังที่ห่างไกลนั้น ปัญหาเรื่องที่พักอาศัย เป็นเรื่องที่มีความหมายอันสำคัญยิ่ง และโดยเฉพาะเมื่อเป็นการเดินทางเพื่อ

ห้องเที่ยวหาความสำราญเพลิดเพลินเป็นกำไรชีวิตด้วยแล้ว การมีที่พักที่สะดวกสบาย
ย่อม เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวพึงปรารถนาโดยมิต้องสงสัย

ผลจากการสำรวจนักท่องเที่ยวชาวอเมริกัน โดยสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยว
ภาคพื้นแปซิฟิก (PATA) ได้ยืนยันให้เห็นถึงความสำคัญของโรงแรมที่มีผลต่ออุตสาหกรรม
ท่องเที่ยวอย่างเด่นชัด กล่าวคือ ในบรรดาปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ที่มีผลต่อการจูงใจนักท่องเที่ยว
เที่ยวให้มาหรือไม่ว่า จุดหมายปลายทางซึ่งมีผู้หลายประการนั้น การมีที่พักที่สะดวกสบาย
นับว่า เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญสูง เป็นอันดับ ๒ เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยอื่น ๆ ดังนี้คือ^๑

๑. ประชาชนมีอิสระมาศยไมตรี และให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น
๒. มีที่พักที่สะดวกสบาย
๓. มีทัศนคติตามธรรมชาติที่สวยงาม
๔. มีสินค้าราคาพอสมควร
๕. มีขนบธรรมเนียมประเพณีและการดำรงชีวิตที่น่าสนใจ
๖. มีอากาศดี
๗. มีสิ่งสวยงามที่มนุษย์สร้างขึ้น
๘. มีอาหารที่ดี เค็ม
๙. มีเชื้อของดี
๑๐. มีสิ่งแวดล้อมที่ดีอย่างหลากหลาย

จะเห็นได้ว่าการมีที่พักที่สะดวกสบาย และสถานที่ซึ่งมีทัศนคติตามธรรมชาติที่
สวยงาม เป็นปัจจัยสำคัญในการจูงใจนักท่องเที่ยวและการที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยว

^๑ สุธีรา อภิชาติบุตร, "บทความ เรื่องอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับการพัฒนา
อุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย," จุลสารธนาคารกรุงเทพ จำกัด (ตุลาคม ๒๕๑๘
- มีนาคม ๒๕๑๙) : ๔๔ - ๔๖.

เที่ยวในจังหวัดชายทะเลต่างก็ต้องการที่จะพักผ่อนในสถานที่นั้น ๆ เพื่อจะใช้เวลาในการสัมผัสกับบรรยากาศและทิวทัศน์ทั้งงดงาม แต่การที่นักท่องเที่ยวจะมีโอกาสเช่นนั้น สถานที่เหล่านั้นต้องมีที่พักที่ดี เพราะการพักผ่อนนั้นนักท่องเที่ยวส่วนมากต่างก็หวังที่จะได้รับการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างพอเพียง ดังนั้นในโอกาสเช่นนี้ สำหรับจังหวัดชายทะเลที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม และมีการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวขึ้น ๆ ในด้านการอำนวยความสะดวก เกี่ยวกับการเดินทางคมนาคม ตลอดจนสิ่งสาธารณูปโภคที่จำเป็นอย่างจริงจัง โอกาสของการลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเลก็มีมาก

ผู้ที่ลงทุนในกิจการโรงแรม ไม่ว่าจะ เป็นประเภทใดก็ตาม ถ้าได้ใช้ความรู้ และหลักวิชาการอันถูกต้องย่อมจะได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า แม้การลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเลที่ถือว่ามีความเสี่ยงต่อการขาดทุนมากกว่าการลงทุนในกิจการโรงแรมในตัวเมือง เนื่องจากมีฤดูกาลการท่องเที่ยวเป็นตัวกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปพัก แต่ถ้าได้มีการใช้หลักวิชาการ และการวิเคราะห์ศึกษาความเป็นไปได้ต่าง ๆ อย่างดี ผลตอบแทนที่ได้ก็คุ้มค่าเช่นกัน

ดังนั้น วิทยานพนธ์ เรื่องนี้จะได้ทำการศึกษาว่าการลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเลในประเทศไทยเท่าที่ผ่านมา นั้น ได้รับผลตอบแทนเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ ทั้งนี้โดยมุ่งที่จะศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนจากการลงทุน เช่น ภาวะการท่องเที่ยวในประเทศไทยที่มีผลถึงตลาดการท่องเที่ยวในจังหวัดชายทะเล จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย และจำนวนที่เดินทางไปท่องเที่ยวในจังหวัดชายทะเลที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ระยะเวลาพักของนักท่องเที่ยวในประเทศไทยและระยะเวลาพักในจังหวัดชายทะเลที่สำคัญ ๆ อัตราการเข้าพักในโรงแรมชายทะเล อัตราค่าห้องพักของโรงแรมชายทะเล ตลอดจนฤดูกาลท่องเที่ยวของโรงแรมชายทะเล เป็นต้น นอกจากนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในการจัดตั้งโรงแรมชายทะเลในประเทศไทย ในรูปการวิเคราะห์ทางด้านการเงิน โดยจะมีการศึกษา เปรียบเทียบผลกำไรที่ได้รับในแต่ละปีกับเงินลงทุน คำนวณหาออกมาในรูปของผลตอบแทนจากการลงทุน และคำนวณถึง

ระยะเวลาต้นทุนของการลงทุนในกิจการประเภทนี้ โดยแยกศึกษาจากโรงแรมแต่ละขนาด และศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการลงทุน เพื่อให้ผู้สนใจ และผู้ที่กำลังตัดสินใจ จะลงทุนจะได้ทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อประกอบการตัดสินใจอย่างถูกต้องยิ่งขึ้น และข้อมูลนี้จะสามารถนำมาใช้ในการพิจารณาแนวโน้มสำหรับการลงทุนในกิจการประเภทนี้ในอนาคตและเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงกิจการโรงแรมชายทะเลที่กำลังดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน - ผลสรุปของการศึกษาจะเป็นการสรุปผลว่าควรลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเลในประเทศไทยเพิ่มหรือไม่ ถ้าเพิ่มควรลงทุนในโรงแรมขนาดใด เมื่อไร จึงจะให้ผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นที่น่าพอใจ

ขอบเขตของการศึกษา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจการโรงแรม เป็นกิจการที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จะขาดซึ่งอย่างใดอย่างหนึ่งเสียมิได้ และยังมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจอื่น ๆ อีกหลายอย่าง อาทิเช่น บริษัทนำเที่ยว ร้านจำหน่ายของที่ระลึก มีคฤหาสน์ กัดตาดคาร เป็นต้น ดังนั้นจึงเป็นผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอย่างกว้างขวาง ทั้งเป็นปัญหาของกิจการโรงแรมเอง และเป็นปัญหาที่เกิดจากธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ในกรณีของปัญหาและอุปสรรคนี้ การศึกษาของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะมุ่งศึกษาเฉพาะปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นจากการลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเลในประเทศไทยเท่านั้น

สำหรับการศึกษาริเคราะห์ในด้านอื่น ๆ ขอจำกัดขอบเขตในการศึกษาดังนี้

ก. ศึกษาวิเคราะห์เฉพาะกิจการโรงแรมชายทะเล (seaside resort hotel) ที่มีการลงทุนและดำเนินงานโดยเอกชน และดำเนินงานโดยได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน การดำเนินงานของโรงแรมมีลักษณะเป็นโรงแรมชั้นหนึ่ง มีบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้มาตรฐานเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกับโรงแรมในต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนมากนิยมเข้าพักในโรงแรมที่มีบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกได้มาตรฐาน และที่

สำคัญการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์ที่มีผลประโยชน์ต่อการนำเงินตราเข้าประเทศ และมีผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศและของท้องถิ่นที่โรงแรมชายทะเลนั้น ๆ ตั้งอยู่อย่างแท้จริง

ในปัจจุบันโรงแรมชายทะเลในลักษณะดังกล่าวเปิดดำเนินการที่จังหวัดภูเก็ต และบริเวณพัตยา จังหวัดชลบุรี สำหรับจังหวัดชลบุรีในบริเวณพัตยา การลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเลที่ได้ระดับมาตรฐานเท่าเทียมกับโรงแรมในต่างประเทศมีอยู่หลายแห่ง การศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน จะเลือกตัวอย่างมาประมาณ ๕๐% โดยจะเลือกตัวอย่างของโรงแรมทั้งหมดในบริเวณนั้น โดยคำนึงถึงจำนวนห้องของโรงแรมทั้งหมดที่มีขนาดไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ห้อง

ข. การเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับงบการเงินที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน จะเก็บรวบรวมจนถึงสิ้นปี ๒๕๒๑ เท่านั้น

ค. นักท่องเที่ยวในที่นี่หมายถึง นักทัศนาจรจากต่างประเทศและการเดินทางไปท่องเที่ยวพักผ่อนในจังหวัดชายทะเลคาดว่านักทัศนาจรเหล่านี้จะเข้าพักในโรงแรมชายทะเลชั้นหนึ่งเป็นส่วนใหญ่

ง. โรงแรมชายทะเลในที่นี่ หมายถึง โรงแรมแบบสถานตากอากาศ (Resort hotel) โดยเป็นที่พักที่สร้างขึ้นตามแหล่งตากอากาศชายทะเล (Seaside resort hotel) มีลักษณะการก่อสร้างดำเนินงานแบบที่มีการบริการที่ดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (facilities) อย่างพอเพียงในการพักผ่อนหาความสำราญของนักท่องเที่ยว เช่นนอกจากจะมีบริการคันทันที่พักร้านอาหารแล้ว อาจมีการบริการเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ (Activities) เช่น สนามกอล์ฟ (Golf Courses) สนามเทนนิส (Tennis Courts) กิจกรรมทางน้ำ (marinas) การเล่นสกี (Ski Resorts) เป็นต้น

ข้อจำกัดและอุปสรรคในการศึกษา

อุปสรรคของการวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่องนี้มีอยู่มาก คือการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านการเงิน ผู้ประกอบส่วนมากถือว่าข้อมูลเกี่ยวกับ เงินลงทุน รายจ่าย รายได้ใน การดำเนินงาน อัตราการเข้าพักในโรงแรมและข้อมูลการบริหารการเงินต่าง ๆ เป็นความลับที่ไม่สามารถจะเปิดเผยได้ แม้หน่วยงานราชการบางแห่งที่มีข้อมูลประเภทนี้ก็ไม่เปิดเผย โดยถือว่าเป็นความลับของผู้ประกอบการเช่นกัน การวิจัยได้พยายามแก้ปัญหาโดยการใช้วิธีออกแบบสอบถาม พร้อมทั้งทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ การดำเนินงานในกิจการโรงแรมชายทะเลต่าง ๆ ในประเทศไทย แต่ทั้งข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ไม่ได้ผลเท่าใดนัก แบบสอบถามได้รับคืนประมาณ ๔๐% ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารการเงินที่จำเป็นต้องใช้ในการวิจัย ไม่ได้รับความร่วมมือตอบคำถามจากผู้ประกอบการเลย การวิจัยจึงได้ใช้วิธีรวบรวมงบการเงินต่าง ๆ จากกระทรวงพาณิชย์ แต่งบการเงินไม่มีความต่อเนื่อง บางปีไม่มี และกระทรวงพาณิชย์ เริ่มเก็บข้อมูลเกี่ยวกับงบการเงินอย่างจริงจังตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ เป็นต้นมา ดังนั้น จึงได้เดินทางไปรวบรวมจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดชลบุรี ซึ่งก็ได้ไม่มากนัก เพราะมีโรงแรมชายทะเลจำนวนไม่มากนักที่จดทะเบียนและส่งงบการเงินให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดดังกล่าว ข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดจึงไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ที่สำคัญการลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเลในประเทศไทยเพิ่งลงทุนอย่างจริงจัง ตั้งแต่ปี ๒๕๑๖ เป็นต้นมา การดำเนินงานในช่วงแรกแทบทุกกิจการยังอยู่ในภาวะการขาดทุนจากความขาดแคลนทางด้านข้อมูลต่าง ๆ จึงเป็นอุปสรรคอย่างมากในการวิเคราะห์ถึงผลตอบแทนจากการลงทุน และ เฉพาะอย่างยิ่งการคำนวณหาระยะเวลาคืนทุนยังลำบากมาก จึงคงแสดงให้ดูเฉพาะวิธีการคำนวณจากตัวอย่างของโรงแรมชายทะเลที่พอจะหาข้อมูลได้ คือ โรงแรมขนาด

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยจะเป็นการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร เป็นส่วนใหญ่ กับทั้งมีการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ประกอบการวิจัย

ชนิดของข้อมูล

๑. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ก. การสัมภาษณ์ (interview) โดยการสอบถามและสัมภาษณ์ ประมวลข้อคิดเห็นจากบุคคลต่าง ๆ ในวงการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เจ้าหน้าที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ เจ้าหน้าที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน นายกสมาคมโรงแรมแห่งประเทศไทย นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ประกอบการโรงแรมชายทะเล

ข. การสังเกตการณ์ (observation) โดยการเดินทางไปศึกษา การดำเนินงานของโรงแรมชายทะเลในจังหวัดต่าง ๆ ที่มีแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลที่มีชื่อเสียง และมีการลงทุนสร้างโรงแรมชายทะเลขึ้น ๑

๒. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

โดยการศึกษาค้นคว้าจากรายงาน เอกสาร วารสาร หนังสือ ตำรา ต่าง ๆ ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการโรงแรมชายทะเล ได้แก่ พระราชบัญญัติโรงแรม ระเบียบ กฎ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งต่าง ๆ ของหน่วยราชการ รายงาน สถิติ บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทั้งของหน่วยราชการและเอกชน เกี่ยวกับการวิเคราะห์อาศัยข้อมูลจากงบการเงิน ซึ่งรวบรวมจากกระทรวงพาณิชย์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรี และจังหวัดภูเก็ต

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

ในการตัดสินใจไม่ว่าจะตัดสินใจทำอะไรก็ตาม ผู้ที่จะทำการตัดสินใจจำเป็นต้องวิเคราะห์ว่าการลงทุนนั้น จะได้รับผลตอบแทนอย่างไร ถ้าลงทุนไปแล้ว ปรากฏว่า

ผลตอบแทนที่ได้รับไม่คุ้มกับเงินที่ลงทุนไป ก็ไม่สมควรจะลงทุน โดยเฉพาะการลงทุนที่ต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก เช่น การลงทุนในกิจการโรงแรมยิ่งจะต้องมีการวิเคราะห์อย่างละเอียด ในการวิเคราะห์ปัญหานั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ต่าง ๆ ประกอบการตัดสินใจ และข้อมูลก็จะมีทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเลข เช่น จำนวนเงินลงทุน รายได้ รายจ่าย ตลอดจนผลกำไรที่จะได้รับ และข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเลข เช่น ภาวะการตลาด ช่องทางการจำหน่ายห้องพัก ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการดำเนินงาน ซึ่งทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเลขและไม่เป็นตัวเลขนี้ต่างก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันเลย

ดังนั้น ในการศึกษาเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเลนี้ จะได้ทำการศึกษาสรุปผล เพื่อให้ผู้ที่ลงทุนนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุน และวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างน้อยที่สุด ก็เพียงพอที่จะใช้เป็นแนวทางในการกะประมาณตัวเลขต่าง ๆ ได้

ประโยชน์จากการวิจัย เพื่อให้ผู้ที่ต้องการลงทุนในกิจการโรงแรมชายทะเล ได้ทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการลงทุนดำเนินงานในกิจการโรงแรมชายทะเล อาทิ เช่น จำนวนเงินลงทุนที่จะต้องใช้ในการลงทุน รายได้มาจากแหล่งใด รายจ่ายเป็นอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรเงินทุนและการตัดสินใจดำเนินการ รวมตลอดถึงการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ เพื่อการลงทุนในอนาคต และการปรับปรุงกิจการที่ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย